



REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM
POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
V ODDAJI »TV KLUB« NA TELEVIZIJI POP TV
2. september 2007

NOVINAR: Dober večer. Ta teden je bil eden najbolj vročih v mandatu sedanje vlade Janeza Janše. Premier je naenkrat zamenjal kar tri ministre in direktorja obveščevalno-varnostne agencije, zaradi afere SOVA je tožil bivšega premiera Ropa, s hrvaškim premierom Sanaderjem se je dogovoril o reševanju vprašanja meje v Haagu - kar je dodatno razdelilo slovenske stranke, tudi vladne. Gospod predsednik, dober večer.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer.

NOVINAR: Četrtkova rekonstrukcija vlade naj bi se zgodila sporazumno, ampak v bistvu smo vsi dobili vtis, da ste nekako udarili po mizi, da je bila to vaša odločitev. Kakšno je zdaj stanje vlade? Je bolj trdna ali se morda obeta kakšna kriza?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, nobene krize ni. To, kar se zdaj dogaja v Sloveniji s to rekonstrukcijo, se dogaja povsod po svetu - v demokratičnih državah zelo pogosto. Edina razlika med nami in ostalim demokratičnim svetom je v tem, da pri nas mora vsakega ministra posebej potrditi parlament, drugje pa je to prepuščeno mandatarju oziroma predsedniku vlade - izjemoma morda še kje v neko dokončno potrditev to dajo predsedniku republike. Pri nas je procedura dolga.

NOVINAR: Ampak bili so ljudje nekako presenečeni? Se nam je zdelo.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, procedura je dolga. Običajno se je to vedno vleklo tedne in tedne in zaradi tega se takšnim stvarim v Sloveniji tudi posveča bistveno več pozornosti, kot pa takšen dogodek pozornost si zasluži. Glede na to, da zaradi znanih razlogov časa res ni veliko, za - recimo temu - prestrukturiranja, jaz upam, da bodo v tem primeru spoštovani najkrajši možni poslovniški roki, da bodo vsi kooperativni in da bomo to izvedli v desetih dneh, tako kot sem napovedal. Ni pa to odvisno samo od mene. Skratka, nobene krize ni. Koalicija normalno deluje. O teh potezah sem se pogovarjal s predsednikoma koalicijskih strank, iz katerih tudi prihajata ministra, ki sta odstopila, večkrat. Nazadnje zelo resno že pred dopusti in skratka za tiste, ki nosijo - ali pa, ki nosimo - največjo mero odgovornosti v koaliciji, to ni bilo nobeno presenečenje.

NOVINAR: Razmišljate morda še o kakšni zamenjavi? Še nekaj ministrov je v bistvu tarča kritik.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V tem trenutku o tem ne razmišljam. So pa menjave možne do zadnje minute mandata, tako da to naj bo popolnoma jasno. To sem povedal že na samem začetku. Vendar, če gledamo primerljive čase v prejšnjih mandatih, vidimo, da je bilo teh menjav v tem mandatu enako ali pa bistveno manj kot v nekaterih drugih mandatih prej. Skratka, zamenjalo se je oziroma se bo do sedaj šest ministrov od sedemnajst članov ekipe. V prejšnjih mandatih smo doživljali tudi odstopanja strank...

NOVINAR: Tudi, ja...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...razpadanje koalicije in tako naprej. Primerjalno gledano je to kar miren mandat v tem smislu.

NOVINAR: Že morda lahko poveste, katera so nova imena, o katerih imenih razmišljate za ministre? Ali bodo to iz istih strank, kot tisti, ki so odšli?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To ni prvi kriterij. Tudi koalicijska pogodba to ne obvezuje. Je pa to kljub temu koalicijska vlada in ta dejavnik v skladu s težo, ki jo imajo posamične stranke odmerjeno od volivcev, seveda vpliva na to izbiro. Ampak prvi kriterij je kvaliteta, kakovost. V tem trenutku, ko se bodo morali novi ljudje zelo hitro uvesti v to delo, je to še posebej pomemben kriterij in jaz bom na tem vztrajal. Seveda pa imajo koalicijske stranke v skladu z koalicijsko naravo vlade tukaj tudi zelo pomembno besedo.

NOVINAR: No, veliko analitikov pravi, da ste se za rekonstrukcijo v bistvu odločili zaradi padca javne podpore vladi. Vemo, da je avgusta padla na 35%, še januarja je bila 51%. Kako si razlagate v bistvu tak padec?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz običajno ne špekuliram. V politiki je sicer velikokrat tudi veliko iracionalnih momentov, ko nekaj, kar si nekdo zaželi in to javno razglašča, potem to dejansko vpliva na tisto, kar se na koncu zgodi, ampak jaz se temu izogibam. Ne vem, primerjajte ankete eno leto pred zadnjimi volitvami, pa boste videli, ali so zadele.

NOVINAR: Nekateri pravijo, vsaj tako kažejo analize, da se je padec javne podpore vladi zgodil nekako istočasno z afero SOVA. Takrat je bil v bistvu ta padec največji. Ta teden se je veliko zgodilo okrog tega. Najprej, zamenjali ste direktorja SOVA Šinkovca. Ali ni bil kos temu, kar se je tam dogajalo? Nekako tako je namignil tudi obrambni minister Erjavec, da ste ga tudi zaradi tega zamenjali?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz tega namiga nisem slišal. Tudi, če je bil izražen, ne drži. Šlo je za, recimo temu, sporazumno zamenjavo oziroma za okrepitev zunanjepolitičnega resorja ali pa okrepitev na vladni ravni, ko gre za priprave in za predsedovanje Evropski uniji.

NOVINAR: Se pravi, presodile so diplomatske izkušnje?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kar se tiče pa dela gospoda Šinkovca v SOVA, je bil tam skoraj eno leto. V tem času je kljub močnim pretresom - do katerih je prišlo za to, ker nihče ni pričakoval, da bo stanje tam takšno, kot se je izkazalo - zadeva raziskana, stabilizirana in kar se tiče te ravni izvršilne oblasti je preiskava zaključena. Vlada je sprejela vmesna poročila. Zdaj se s tistimi nepravilnostmi, ki so se dogajale v preteklosti, ukvarjajo pristojni organi. To je njihova odločitev kaj bodo naredili - od Računskega sodišča do tožilstva in policije. Služba že dokaj normalno funkcionira, tako da je to vmesno obdobje končano.

NOVINAR: Ta teden ste se odločili za tožbo proti bivšemu premieru Ropu. V bistvu napovedali ste tožbo že prej, zdaj ste jo tudi dejansko vložili. Se strinjate z ocenami, da bo na koncu te zgodbe nekdo od vaju moral zapustiti politiko? Ali vi, ali Rop?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Torej, s tem ne bi špekuliral. Dejstvo pa je, da mi ni preostalo drugega. Jaz sem nekemu, ki širi laži in jih vztrajno ponavlja, ponudil časten izhod. Tega ni sprejel. Špekulacije so se nadaljevale in obžalujem, da je bilo treba poseči po tej potezi.

NOVINAR: Pa bo na koncu nekdo moral zapustiti politiko?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dejal sem, da jaz s tem ne špekuliram. Vem pa, da gospod Rop teh trditev nikoli ne bo mogel dokazati, ker niso resnične.

NOVINAR: Ta teden bo v torek pred parlamentarno komisijo pričal tudi bivši direktor SOVA Podbregar. Kaj boste storili, če bo potrdil Ropove navedbe?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Jaz dopuščam teoretično možnost, da bo kdo dejal, da je kje kaj slišal. Ni pa nikakršne možnosti, da bi to nekdo to dokazal, ker tega ni bilo. Tudi ponarediti se takšnih dokazov zelo verodostojno v današnjem času, ko se dajo stvari preveriti - tudi v tehničnem smislu - ne da. Tako da, če bo kdo ponovil enake laži, bo doživel enako usodo, kot tisti, ki je to izrekel prvič.

NOVINAR: Ali nam lahko poveste, o čem ste se pravzaprav pred volitvami leta 2004 pogovarjali s hrvaškim premierom Sanaderjem? V eni od slovenskih revij smo lahko brali, da ste ga v bistvu svarili pred novimi incidenti. Nam lahko poveste, o čem ste se pogovarjali?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Edini pogovor, ki se ga jaz spomnim v času pred volitvami in mislim, da je tudi edini v tem smislu bil, je bil pogovor po tem incidentu, ki se je zgodil na meji ob aretaciji takratnega poslanca Slovenske ljudske stranke Janeza Podobnika. Veste kakšna je bila situacija tukaj. Vlada je zagrozila s tem, da Slovenija ne bo več podpirala Hrvaške na poti v Evropsko unijo. Jaz sem dejal, da je takšna izjava nekaj podobnega, kot če bi v vojni vrgli atomsko bombo na četo vojakov. Skratka, da je to pretirana reakcija, ki ne bo dobro odmevala v Evropi. In dejansko ni. Zaradi tega imamo še zdaj težave, ko skušamo včasih zagovarjati verodostojnost svojih argumentov - še vedno se to vleče. Povsem enako stvar sem ponovil potem tudi v vseh pogovorih s hrvaškimi sogovorniki. V tem pogovoru - do katerega mislim, da je prišlo na klic gospoda Sanaderja, ki je bil takrat v New Yorku, ne na Hrvaškem, na zasedanju generalne skupščine Združenih narodov - cela vsebina tega pogovora, kolikor se ga jaz spomnim in moj spomin ni tako šibek, gre v smeri umirjanja situacije, ne pa v smeri povzročanja ali pa dogovarjanja incidentov. Ne jaz, ne Slovenska demokratska stranka takrat ni imela nobene zveze z incidenti. So pa imeli to zvezo nekateri drugi.

NOVINAR: Z gospodom Sanaderjem ste sedaj kot premier dosegli v bistvu nek načelen dogovor o tem, da se bo vprašanje meje reševalo v Haagu. To je bilo v nedeljo na Bledu. Na Hrvaškem v bistvu to slavijo kot nekakšno zmago. Komentariji so bili, da so zmagali prvo rundo. Pri nas so reakcije mešane. Tudi stranke so se razdelile. Kaj je Slovenija v bistvu dobila na Bledu ali kaj je izgubila?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Glejte, kar se zmage tiče, bomo lahko o zmagi govorili takrat, ko bo ta problem rešen. In ko bo ta problem rešen, zagotovo ne bo rešen na ta način, da bo ena stran popolnoma zmagala in druga stran popolnoma izgubila. Takšnega rezultata se ne da doseči niti v bilateralnih poskusih in naporih, niti pred katerikoli mednarodnim forumom. Tega se v Sloveniji zavedamo že od samega začetka. Zagotovo pa je popolnoma jasno, da Slovenija nikoli ne bo pristala na nek - tudi, če se odloči za posredovanje tretje strani - okvir tega posredovanja, v katerem ne bi mogla predstaviti vseh svojih argumentov. Če bomo šli na arbitražo, presojo tretjega, na kakršnokoli podobno varianto, potem se je za nekaj takšnega, logično gledano, najbrž možno dogovoriti samo v primeru, če bo okvir te presoje tako širok, da bosta obe strani, obe državi, tako Slovenija kot Hrvaška, v tem okviru lahko predstavila v svoj prid vse tiste argumente, za katere mislita, da jih imata. Kar se tega okvira ali pa interesa tiče - v zvezi s tem okvirom je jasno, da Slovenija nima samo mednarodno-pravnih argumentov na svoji strani, ampak ima tudi drugačne, zgodovinske, geografske... Mi rabimo okvir, kjer bomo vse te argumente lahko dali na mizo in tistemu, ki bo presojal ali pa sopesoal ali pa arbitral, te argumente tudi na ustrezen način predstavili.

NOVINAR: Se pravi?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Seveda pa si ne smemo delati iluzij, da bo sosednja država pristala na nek okvir, kjer bomo mi lahko predstavili vse svoje argumente, oni pa tega ne bodo mogli storiti. To si lahko

kdo želi, vendar je to nesmiselno. Ko bodo pravni strokovnjaki v tem času, nekje do konca leta ali še kasneje, opravili svoje delo, bo šele možno presoditi, ali je varianta, o kateri smo načelno govorili, dejansko realna varianta. Govoriti zdaj o tem, da je Haag sprejemljiva rešitev za Slovenijo ali pa, da ni sprejemljiva rešitev, ali pa, da je nekdo izgubil, drugi pa zmagal, je, bi rekel, zelo kratkovidno ali pa tudi...

NOVINAR: Preuranjeno?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...zelo neverodostojno. Slovenske politične stranke, parlamentarne stranke, vsi parlamentarni dejavniki - z izjemo Slovenske nacionalne stranke, ki tukaj pač igra vseskozi znano igro in se ob tem nasmiha, in deloma Liberalne demokracije, kjer sta pač dva različna predsednika na dveh različnih sestankih zastopala, recimo temu, nekoliko nejasna stališča - so vsi ostali podprli, da se ta možnost preveri. Se pravi, kakšnih 85% slovenskega političnega telesa, ki ima zastopstvo v parlamentu, se je strinjalo z mojim mandatom, da preverim, ali je možno s sosednjo državo doseči nek sprejemljiv dogovor o tem, da damo reševanje mejnega vprašanja v presojo tretjemu?

NOVINAR: V Haag?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To se zdaj dogaja. Ali bo ta možnost realna ali ne pa bomo izvedeli ne takoj, ampak kar nekaj časa po volitvah v sosednji državi.

NOVINAR: Se pravi?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Seveda ta vtis, ki je nastal po tem sestanku hrvaških parlamentarnih strank z vlado, ki je bil zelo kratek in tako naprej - češ sestanek je bil kratek zato, ker so vsi zadovoljni z rezultatom - najbrž ne drži. Verjetno je tam vse zanimalo, kdaj bo treba potegniti naslednje odločitve. Ko so slišali, da bo to po volitvah, je napetost popustila.

NOVINAR: Ampak kolikor vem, so se Hrvati dobro pripravili že prej na Haag. So že v začetku leta dobili na mizo analizo vseh razzsodb tega sodišča, medtem ko naša stran tega, kolikor vem, ni še naredila.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, to ne drži. Že v prejšnjih mandatih, še posebej pa v času priprav in pogajanj, preden je prišlo do parafiranja sporazuma Drnovšek-Račan, so bile takšne primerjalne analize narejene tudi na naši strani. Ta mednarodna praksa je bila proučena in seveda te analize obstajajo?

NOVINAR: In Slovenija?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Res pa je, da niso bile objavljene in da nekateri, ki govorijo, da jih ni, jih tudi dejansko niso videli.

NOVINAR: Tudi med drugimi Erjavec?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Za nekatere od teh sem tudi jaz slišal zdaj, ko smo pač nekatere zadeve proučevali in nekatere od teh analiz smo našli tudi na nekoliko čudnih mestih, ne pa tam, kjer bi pač morale biti. Vendar pa je govoriti o tem, da je sosednja država pripravljena na takšen korak, Slovenija pa ne, nekoliko preuranjeno. Res je, da se je tam dolgo časa govorilo o arbitraži, vendar pa nikoli doslej zelo konkretnega predloga nismo dobili in so se stvari začele konkretno odvijati šele zdaj. Šele po tem, ko je v Sloveniji izšla ta bela knjiga, je sosednja država začela pripravljati tako imenovano modro knjigo, tako da tukaj smo približno enako pripravljani.

NOVINAR: Enaki. Se pravi, če prav razumem, Slovenija vztraja na načelu pravičnosti – *ex aequo et bono* - da se tudi te zgodovinske okoliščine proučijo? Če lahko povzamem ta vaš odgovor?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zreducirati to dilemo samo na vprašanje načela pravičnosti je zelo poenostavljen pogled na to kompleksno vprašanje. Ampak, če tudi jaz zdaj grem po tej poti poenostavljenja, potem je, lahko rečem, da je od samega začetka jasno - in o tem obstaja soglasje - da Slovenija ne bo pristala na to, da se pri presoji ne upošteva tudi vidik pravičnosti. Vendar pa to ne pomeni, da nimamo tudi povsem mednarodno-pravnih argumentov, ki gredo v našo korist. Kdor to zatrjuje, seveda pljuva v lastno skledo.

NOVINAR: Gospod predsednik, hvala lepa za ta pojasnila in hvala, ker ste prišli nocoj v naš studio.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala za vabilo.